

Sprawozdanie z czwartego Panelu eksperckiego poprzedzającego IV Uczelnianą Debataę Biznesową pt. „Absolwenci, Pracodawcy, Uczelnie - innowacyjne kształcenie i możliwości współpracy” organizowaną w ramach realizacji projektu pt. „Przedsiębiorczość i innowacyjność akademicka – model współpracy uczelni ekonomicznych z pracodawcami” finansowanego z programu „Dialog” MNiSW

Data: 15 października 2018 r.

Miejsce: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Prof. UEK dr hab. Krzysztof Firlej – Dziekan Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UEK w Krakowie, Kierownik Katedry Strategii Zarządzania i Rozwoju Organizacji

Prof. UEK dr hab. Maria Płonka - Prodziekan Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UEK w Krakowie

Prof. UEK dr hab. Andrzej Jaki – Kierownik Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw UEK w Krakowie

Prof. UEK dr hab. Łukasz Mamica – Kierownik Katedry Gospodarki Publicznej

Dr Zofia Andrykiewicz-Feczko - Centrum Monitoringu i Promocji Jakości Kształcenia

Dr Bianka Godlewska-Dzioboń – Moderator, asystent w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie

Dr Dorota Kawiorska - Adiunkt w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie

Dr Piotr Klimczyk - Adiunkt w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie

Dr Marzena Piszczek, Adiunkt w Katedrze Finansów Samorządowych UEK w Krakowie

Dr Janusz Rosiek – Moderator, adiunkt w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie

Dr Paweł Zamora – Starszy wykładowca w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie

Mgr inż. Anna Podolska - Branch Manager Hays Poland, oddział Kraków (ekspert rynku rekrutacji):

Mgr Wioleta Gałat - Doktorantka UEK, członek Zarządu Samorządu Doktorantów UEK w Krakowie

Mgr Magdalena Sikorska – Doktorantka UEK, pracownik firmy TAURON Polska Energia Zespół Analiz Strategicznych i Strategii).

Na początku dyskusji panelowej mgr inż. Anna Podolska zwróciła uwagę na istotną rolę kompetencji językowych absolwentów uczelni ekonomicznych, podkreślając szczególnie

znaczenie praktycznej znajomości języka angielskiego. Z jej doświadczeń wynika, że znajomość tego języka co najmniej na poziomie B2/C1 umożliwia najczęściej znalezienie pracy w ciągu dwóch tygodni. Jej zdaniem kompetencje miękkie są sprawdzane w procesie rekrutacji dopiero po weryfikacji umiejętności językowych oraz innych kompetencji twardych. Podkreśliła konieczność dobrej znajomości drugiego (oprócz angielskiego) języka obcego.

Dziekan Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych - prof. Krzysztof Firlej zaznaczył, że również na tym Wydziale prowadzone są zajęcia w języku angielskim (tzw. *English truck*).

Zwrócono uwagę na konieczność wypracowania przez UEK własnego modelu współpracy pomiędzy sektorem akademickim a sferą biznesu. Zaakcentowano problem związany z powszechnym zjawiskiem łączenia studiów z pracą zawodową, zwłaszcza w przypadku studentów studiów stacjonarnych. Zdaniem Prof. Marii Płonki - Prodziekan WEiSM UEK, należy zalegalizować tego rodzaju sytuację, która już od dawna występuje w praktyce życia akademickiego. Ponadto, Prof. Maria Płonka podkreśliła znaczenie kompetencji miękkich absolwentów studiów ekonomicznych. Zwróciła także uwagę na znaczenie efektów kształcenia, zastanawiając się co one oznaczają dla studentów, jaka jest rola efektu kompetencji społecznych. Jej zdaniem student pracując bądź też włączając się aktywnie w życie uczelni, np. poprzez uczestnictwo w kołach naukowych powinien uzyskiwać dodatkowe punkty za *Postawy społeczne*, a może nawet pierwszeństwo przy zapisach na seminarium licencjacki/magisterskie. Ponadto, zdaniem Prof. M. Płonki, konieczne jest położenie większego nacisku na: realizację projektów (zwłaszcza grupowych), doskonalenie umiejętności pracy z danymi oraz konieczność przygotowywania większej ilości prac o charakterze wdrożeniowym wymagających wzmoczonego wysiłku promotora. Przedstawione powyżej kwestie nabierają szczególnie istotne znaczenie w kontekście powszechnie występującego kryzysu zaangażowania ze strony studentów.

Dr Paweł Zamora zwrócił uwagę na inicjatywy realizowane przez UEK (studia dualne - Podhalański Ośrodek Nauk Ekonomicznych (PONE), projekt Wydziałowej Indywidualnej Ścieżki Edukacyjnej (WISE) zwiększający aktywność najzdolniejszych studentów oraz na znaczenie zajęć projektowych).

Zaakcentowano również problem możliwości korzystania ze stypendiów i wyjazdów/staży naukowo-badawczych w ramach programu *Erasmus* przez doktorantów UEK.

Z kolei profesor Andrzej Jaki postawił pytanie: czy można opierać prowadzenie zajęć w ramach tzw. *English truck* na profesorach wizytujących czy na Polakach? Jego zdaniem zajęcia te powinny być prowadzone przez polskich wykładowców.

Zdaniem Prof. Marii Płonki nie powinno się zmuszać wykładowców do prowadzenia zajęć w języku angielskim. Ponadto, jej zdaniem, na każdym kierunku studiów w UEK należy wprowadzić przynajmniej jeden przedmiot w języku angielskim, który powinien być realizowany przez bardzo dobrego, zarówno pod względem merytorycznym, jak również językowym, wykładowcę.

Następnie wskazano na przykłady dobrych praktyk, przede wszystkim w postaci: Wydziałowej Indywidualnej Ścieżki Edukacyjnej (WISE), studiów dualnych realizowanych

przez pracowników Katedry Teorii Ekonomii UEK w Krakowie w Podhalańskim Ośrodku Nauk Ekonomicznych (PONE).

W trakcie dyskusji podkreślono możliwość wpisania się proponowanych przez jej uczestników zmian w nową *Ustawę 2.0 – Konstytucję dla Nauki*.

Wskazano trzy możliwe ścieżki rozwoju naukowego, oraz poruszono kwestię przechodzenia pomiędzy nimi. Szczególnie podkreślono rolę ścieżki dydaktycznej w stymulowaniu rozwoju naukowego.

Dr Bianka Godlewska-Dzioboń zwróciła uwagę na potrzebę zastanowienia się nad tym, co konkretnie powinno być zmienione w nowej *Ustawie o szkolnictwie wyższym 2.0* (tzw. *Konstytucja dla Nauki*) i czy w ogóle odpowiada ona realnym oczekiwaniom środowiska akademickiego oraz przedsiębiorców.

Podkreślono konieczność akceptacji podejmowania pracy przez studentów podczas studiów (poprzez legalizację stanu faktycznego) oraz stworzenia odpowiednich procedur umożliwiających łączenie pracy zawodowej ze studiami. Kwestia wyboru mądrych pracodawców. Często student ma wyższe wynagrodzenie niż wykładowca.

Dr Marzena Piszczek podkreśliła, że studenci pracujący nie powinni być traktowani lepiej niż inni.

Dr Paweł Zamora stwierdził, że nowa *Ustawa o szkolnictwie wyższym* powinna kłaść nacisk na zwiększanie znaczenia praktyk studenckich, które nie mogą być jedynie fikcją. Dodał, że przy ocenie efektu *Postawy społeczne* w ramach prowadzonych przez siebie zajęć premiuje studentów, którzy łączą studiowanie z pracą zawodową.

Prof. Łukasz Mamica podał przykład projektu realizowanego przez GAP, w ramach którego połowa zajęć dydaktycznych realizowana jest w korporacjach.

Z kolei mgr Jakub Mietz zwrócił uwagę na rolę jaką odgrywają aktualnie kompetencje miękkie podczas procesu poszukiwania pracy. Z jego perspektywy są one kluczowe, zarówno podczas poszukiwania pracy, jak również podczas zdobywania awansów zawodowych. Podkreślił także znaczenie znajomości języków obcych, kładąc nacisk na pełne zaangażowanie studenta w ten proces. Jego zdaniem uczelnia ma dawać wskazówki, natomiast to student, umiejętnie z nich korzystając, powinien dążyć do osiągnięcia perfekcji w zakresie kompetencji językowych, poświęcając na to również swój pozauczelniany czas. Następnie panelista odniósł się do jakości kształcenia na UEK, porównując ją do innych uczelni, na których miał przyjemność studiować. Stwierdził, że to właśnie na UEK nauczył się najwięcej, między innymi dzięki uczestnictwie w programie WISE (Wydziałowa Indywidualna Ścieżka Edukacyjna), który, jego zdaniem, powinien stać się sztandarowym programem promującym uczelnię.

Następnie zabrała głos mgr Magdalena Sikorska podkreślając, że konieczna jest integracja środowiska naukowego i biznesowego. Jej zdaniem, nie wszyscy studenci, którzy podejmują pracę na studiach jednocześnie pogarszają swoje wyniki w nauce. Dobrą inicjatywą jest też motywowanie studentów do dodatkowych aktywności m.in. w kołach naukowych, stażach, praktykach, itp.

Z kolei mgr Wioleta Gałat zwróciła uwagę na istotne znaczenie znajomości języków obcych oraz wyjazdów w ramach programu *Erasmus* na studiach doktoranckich. Wskazała również na działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich jako sposób na zdobywanie niezbędnego doświadczenia, przydatnego w pracy zawodowej.

W dalszej części dyskusji panelowej prof. Maria Płonka zauważyła, że Kraków stał się jednym z największych w świecie centrów finansowych. Ponadto zwróciła uwagę na przewidzianą w nowej *Ustawie o szkolnictwie wyższym* możliwość uzyskiwania profesury w oparciu o osiągnięcia dydaktyczne oraz na problem ustalania kryteriów i wymagań w tym zakresie. Podkreśliła konieczność zmiany systemu motywacyjnego w kierunku skłonienia pracowników akademickich do realizacji większej ilości wysokiej jakości projektów naukowo-badawczych, dzięki obniżeniu pensum. Jej zdaniem działające w ramach uczelni ekonomicznych koła naukowe powinny o wiele bardziej aktywnie angażować się w realizację tego rodzaju projektów, opracowywanie publikacji naukowych oraz dyskusji, np. w formie tzw. *debat oksfordzkich*.

Z kolei dr Janusz Rosiek zwrócił uwagę na konieczność dostosowania pytań w ankietach oceny pracowników do wymogów współczesnego systemu wyższej edukacji, natomiast Prof. Maria Płonka podkreśliła konieczność wypracowania nowego arkusza ocen oraz być może odrzucenia najbardziej skrajnych odpowiedzi, jak robi się to na przykład w badaniach statystycznych. Zauważyła również, że czym innym jest ocena prowadzącego, a czym innym ocenianie poziomu merytorycznego i atrakcyjności prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych. Dr Paweł Zamora dodał, że niedopuszczalne jest pytanie czy prowadzący jest przygotowany do zajęć.

Mgr inż. Anna Podolska zauważyła, że również w firmach pracownicy oceniają swoich przełożonych.

Następnie zabrała głos dr Dorota Kawiorska, która podkreśliła, że ocenianie przy pomocy ankiet w stało się powszechne nie tylko w sektorze akademickim ale także biznesowym i w różnych instytucjach UE. Nie możemy od tego uciec. Z jej doświadczeń, zdobytych między innymi podczas kilkuletniej pracy w Eurostacie, wynika, że proces oceniania przy wykorzystaniu ankiet powinien dostarczać informacji między innymi na temat: merytorycznego wsparcia otrzymywanego przez podwładnych, oceny kompetencji miękkich kadry zarządzającej oraz stopnia zapewnienia możliwości realizacji rozwoju zawodowego. Ponadto powinny zostać określone konsekwencje wyników ocen ankietowych dla menedżerów/instytucji/pracowników. Oceny te powinny również przyczyniać się do zwalczania mobbingu, a także do zwiększania integracji środowisk wielokulturowych (tzw. *multi-kulti*) w organizacjach i instytucjach. Dyskutantka podkreśliła, że w wielu przypadkach ankietyzacja kończy się powołaniem tzw. zespołu negocyjacyjnego złożonego z konsultantów z firmy zewnętrznej, których zadaniem jest naprawienie sytuacji w organizacji/instytucji. Jej zdaniem proces oceniania powinien mieć, a wielu przypadkach już ma, charakter obustronny.

Zdaniem dr. Janusza Rosiek i dr. Pawła Zamory ankiety powinny dawać ocenianym podmiotom możliwie jak najwięcej.

Następnie zabrała głos dr Zofia Andrykiewicz-Feczko, która poinformowała uczestników dyskusji, że aktualnie opracowywana jest przez Centrum Monitoringu i Promocji Jakości Kształcenia ankieta oceny satysfakcji pracowniczej.

W odpowiedzi dr Marzena Piszczek stwierdziła, że konieczny jest okres przejściowy na dostosowanie działalności w sferze akademickiej do aktywności biznesowej. Jej zdaniem, w żadnym wypadku nie powinno się zabraniać pracy w biznesie pracownikom naukowo-dydaktycznym.

Następnie Prof. Maria Płonka, na podstawie swoich doświadczeń z pracy w sektorze biznesowym, podkreśliła, że warunkiem podejmowania i utrzymywania zatrudnienia w szkole wyższej jest zamiłowanie do nauki. Zwróciła uwagę na bardzo istotne dysproporcje w wynagrodzeniach występujące pomiędzy sferą nauki a sektorem biznesu oraz na elastyczność dostosowywania się do realiów tych dwóch środowisk oraz przemieszczania się pomiędzy nimi.

W dalszej części panelu eksperckiego dr Paweł Zamora stwierdził, że współpraca naukowo-badawcza raczej nie podlega ankietowaniu pomimo, że w jego przekonaniu konieczne jest jej prowadzenie.

W podsumowaniu dr Janusz Rosiek stwierdził, że UEK powinien stworzyć studentom szanse łączenia działalności naukowej z zawodową, ale zasadniczym problemem jest brak mechanizmów weryfikacji predyspozycji studentów w tym kierunku. Jak je stworzyć? Ponadto zwrócił uwagę na następujące kwestie:

- włączenie do współpracy sektora pozabiznesowego (samorządy, organizacje pozarządowe (ang. *Non-Government Organisations* - NGOs) oraz instytucje otoczenia biznesu,
- znaczenie umiejętności korzystania z dobrych praktyk z innych krajów,
- konieczność zapewnienia profesjonalizmu kadry naukowo-dydaktycznej, podnoszenia jej umiejętności językowych,
- sensowność opracowywania i obrony prac licencjackich/magisterskich, które w wielu przypadkach są chaotyczne, nie wnoszą ani też nie uczą niczego nowego. Czy nie powinno się ich zastąpić projektami/egzaminami końcowymi?

Moderator wskazał również na istotne znaczenie projektu dotyczącego reformy szkolnictwa wyższego w krajach UE, którego realizacja planowana jest na Wydziale Gospodarki i Administracji Publicznej UEK w Krakowie.

Mgr Wioleta Gałat